

5 punkti

Roberts Zīle

2013. gada 9. marts

5 punkti

1. Taisnīgākas nodokļu sistēmas izveide
2. Nekustamā īpašuma tirgus sakārtošana
3. Atbalsts jaunajām ģimenēm
4. Veselīgas patēriņa kredītu plūsmas atjaunošana
5. Latvijas ģeopolitiskās drošības palielināšana

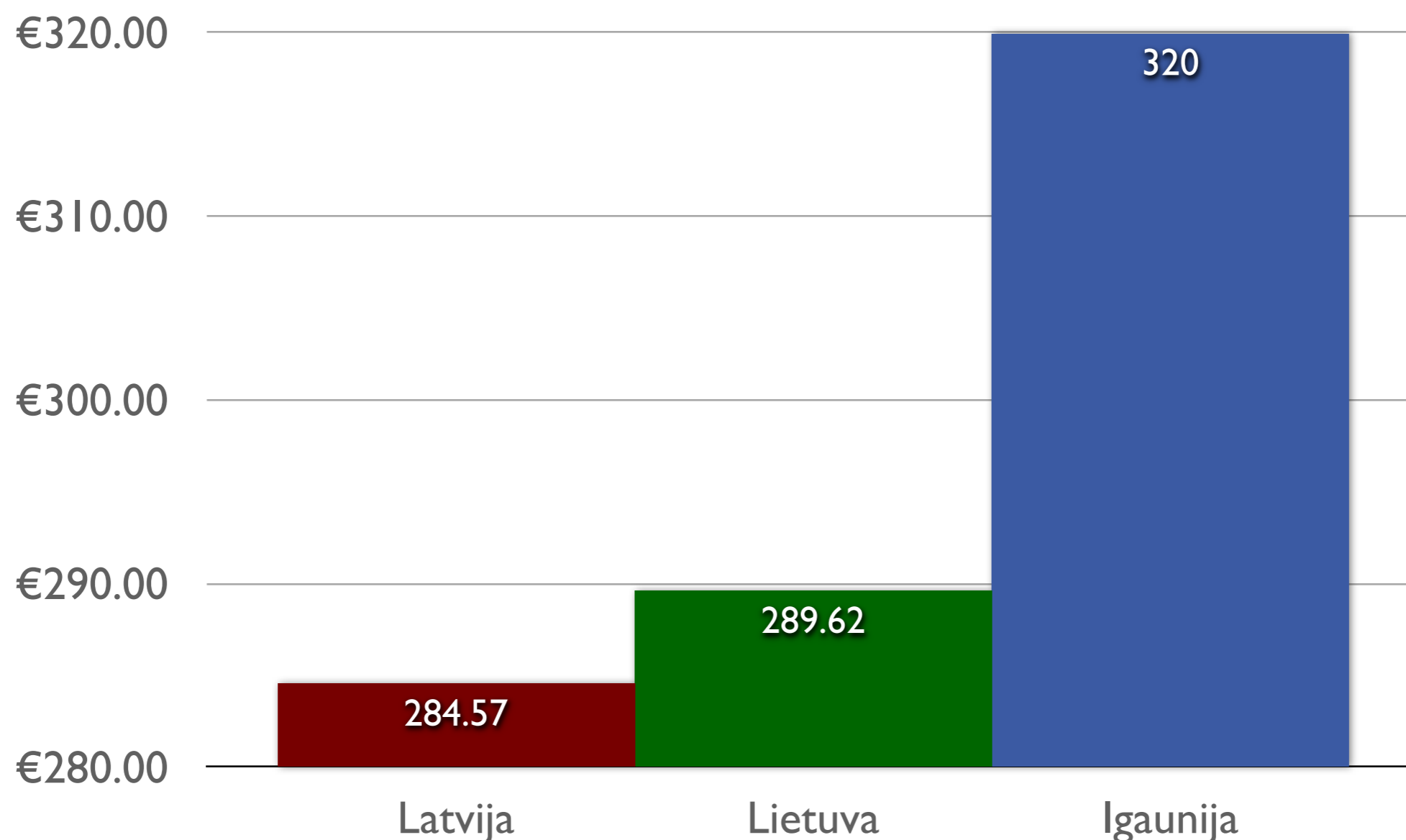

1. Taisnīgākas nodokļu sistēmas izveide

Pašreizējās nodokļu sistēmas raksturojums

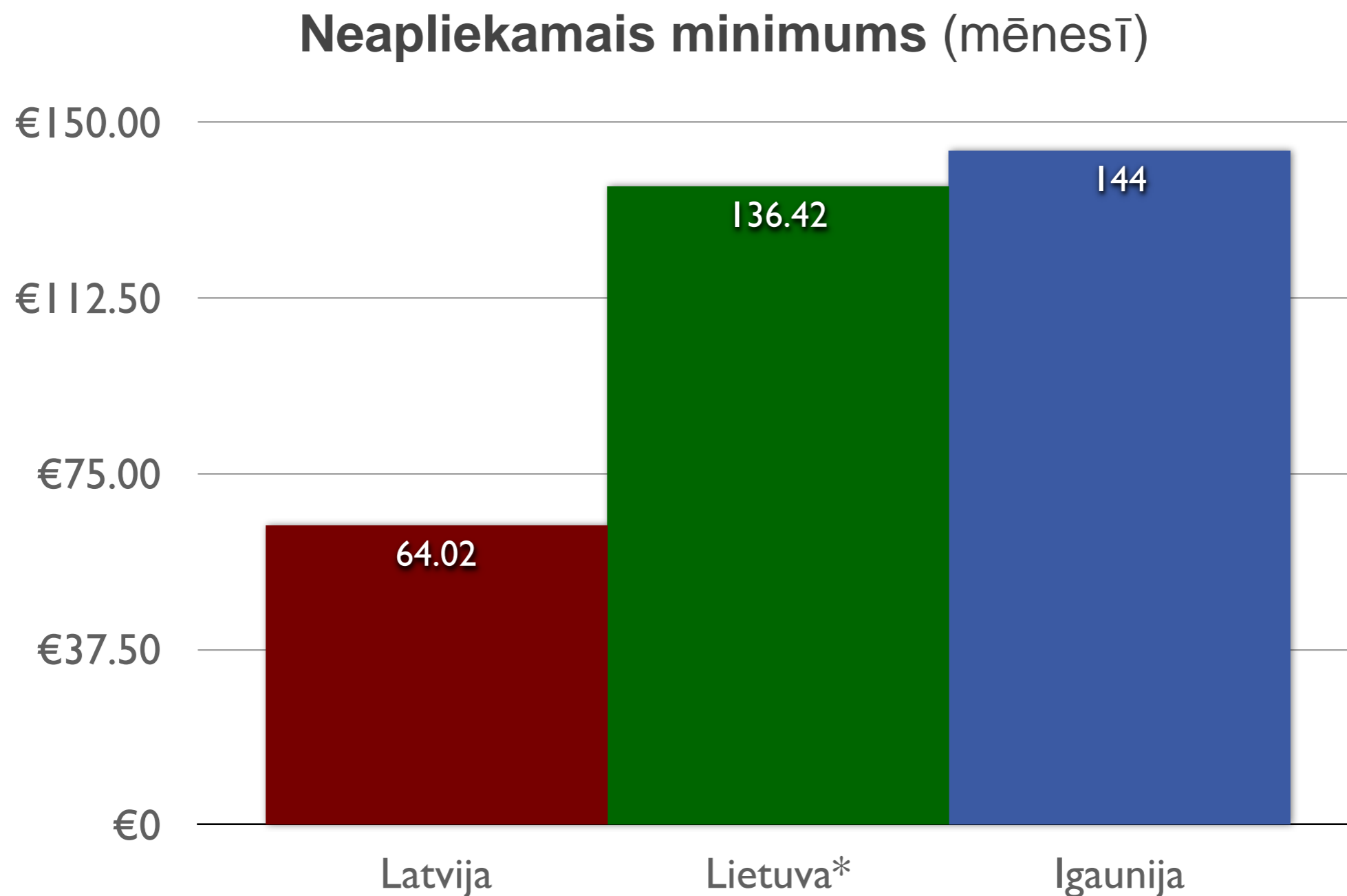
Minimālā alga Latvijā ir viszemākā Baltijas valstīs

Mēneša minimālā alga

Pašreizējās nodokļu sistēmas raksturojums

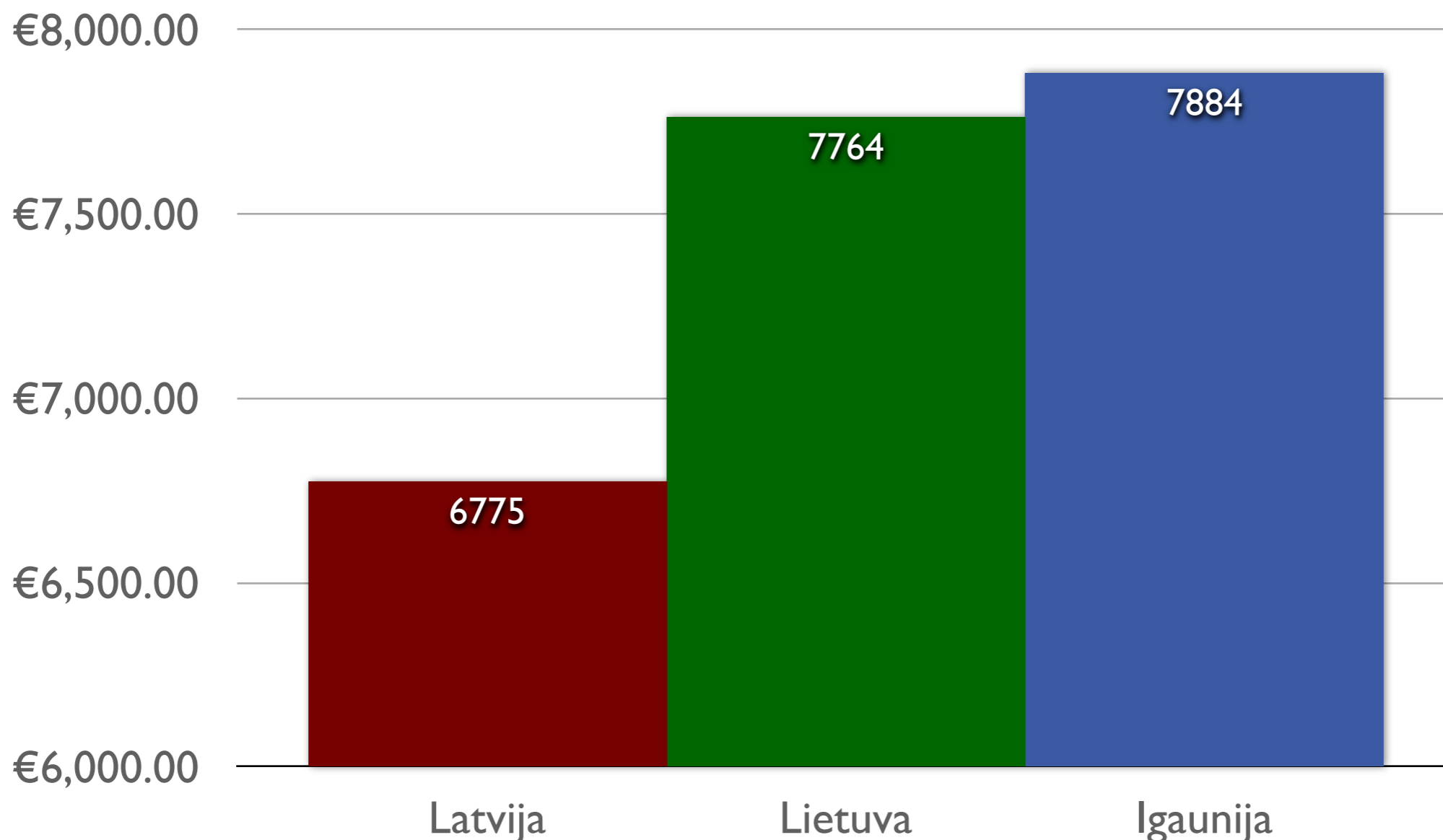
Nodokļu sistēma ir netaisnīga pret mazo algu saņēmējiem

Pašreizējās nodokļu sistēmas raksturojums

Nodokļu sistēma ir netaisnīga arī pret vidusmēra strādnieku

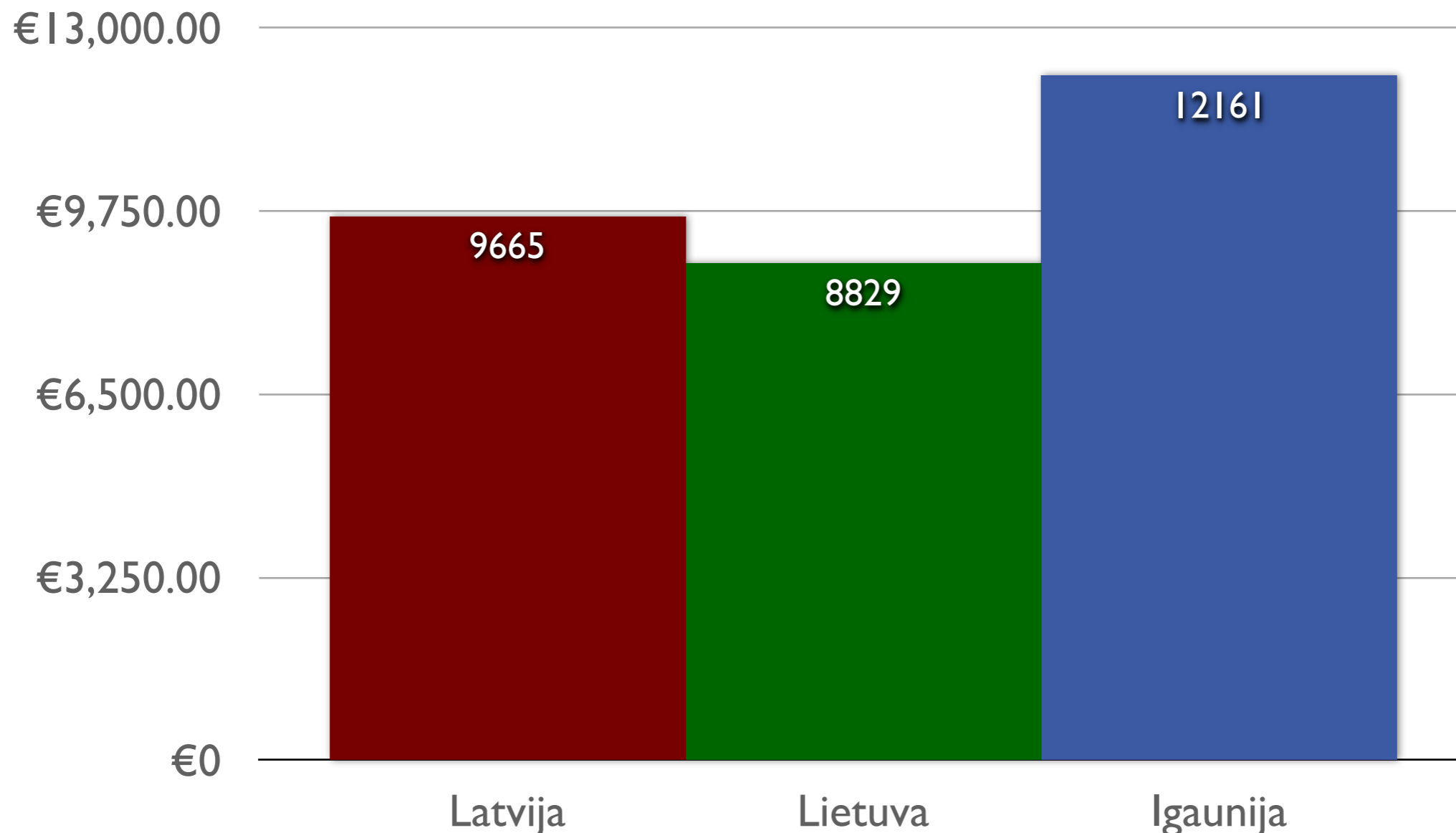
10,000 eiro gada bruto algas saņēmēja reālā (neto) alga

Pašreizējās nodokļu sistēmas raksturojums

Nodokļu sistēma ir netaisnīga arī pret vidusmēra strādnieku

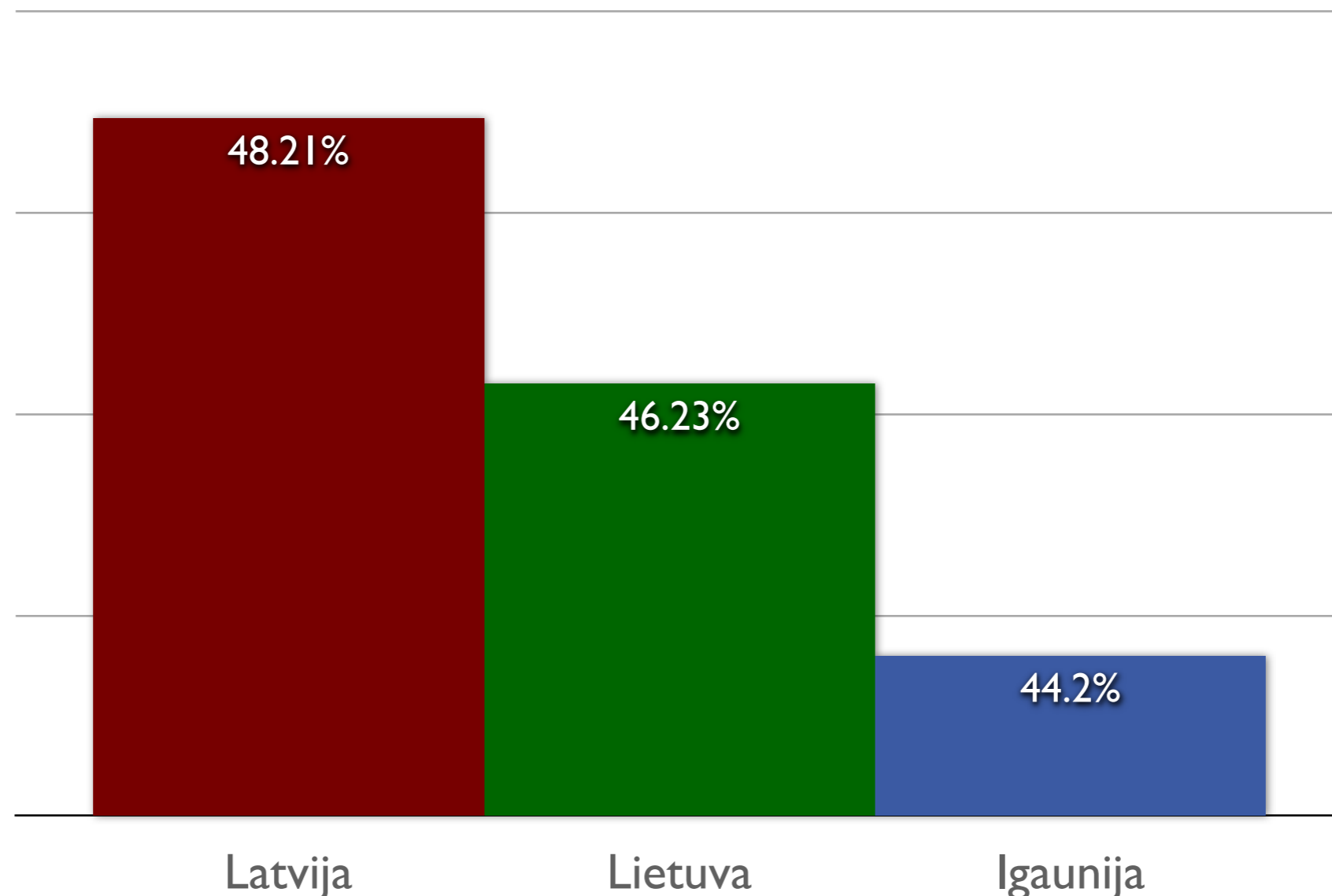
Lai arī vidējā bruto gada alga Latvijā ir lielāka nekā Lietuvā...

Pašreizējās nodokļu sistēmas raksturojums

Nodokļu sistēma ir netaisnīga arī pret vidusmēra strādnieku

...reālā nodokļu likme, ar ko šo algu apliek,
Latvijā ir augstākā Baltijas valstīs...

Pašreizējās nodokļu sistēmas raksturojums

Nodokļu sistēma ir netaisnīga arī pret vidusmēra strādnieku

...un nodokļu brīvības diena Latvijā iestājas vēlāk nekā Lietuvā vai Igaunijā

Nodokļu brīvības dienu kalendārs

Kurā brīdī gadā vidusmēra nodokļu maksātājs sāk pelnīt sev un beidz maksāt valstij – kurā datumā sākas viņa “nodokļu brīvības dienas”?

Malta:	11. aprīlis		Dānija:	06. jūnijs		Rumānija:	23. jūnijs
Kipra:	10. maijs		Slovēnija:	07. jūnijs		Latvija:	25. jūnijs
Īrija:	11. maijs		Polija:	08. jūnijs		Itālija:	03. jūlijs
Lielbritānija:	12. maijs		Igaunija:	11. jūnijs		Zviedrija:	08. jūlijs
Bulgārija:	18. maijs		Somija:	14. jūnijs		Vācija:	12. jūlijs
Spānija:	23. maijs		Čehijas rep.:	18. jūnijs		Ungārija:	13. jūlijs
Luksemburga:	26. maijs		Lietuva:	18. jūnijs		Austrija:	16. jūlijs
Grieķija:	31. maijs		Nīderlande:	18. jūnijs		Francija:	26. jūlijs
Portugāle:	03. jūnijs		Slovākija:	21. jūnijs		Beļģija:	05. augusts

Pašreizējās nodokļu sistēmas raksturojums

Inflācijas rezultātā minimālās algas pieaugums ir niecīgs un tam nebūs pozitīva efekta uz sociālās nevienlīdzības mazināšanu

	2011	2012	2013	2014
Minimālā alga	200	200	200	224.90
Inflācija	4.2%	2.3%	2%*	
Minimālā alga, ja tiktu pielāgota inflācijai		208.4	213.19	217.46
Reālais ieguvums attiecībā pret 2011. gada bruto algu				7.44 lati

Summas norādītas latos

* prognoze

Pašreizējās nodokļu sistēmas raksturojums

Lai gan valdība plāno palielināt minimālo algu, neapliekamo minimumu un samazināt IIN, minimālās bruto algas saņēmēja neto alga joprojām būs zem iztikas minimuma un lielākie ieguvēji būs tieši lielo algu saņēmēji

Valdības plāns					
	2012	2013	2014	2015	Starpība 2012. g. pret 2015. g.
225 latu** bruto algas saņēmēja neto alga	161.44	162.99	174.75	183.46	22.02
2250 latu bruto algas saņēmēja neto alga	1513.13	1532.70	1580.50	1620.27	107.14
Gada vidējais iztikas minimums	175.70	179.21*	182.79*	186.45*	No šīs summas vismaz 50% apliekas ar PVN
Neapliekamais minimums	45	45	84.34	91.36	
Ienākumu nodoklis	25%	24%	22%	20%	

Pašreizējās nodokļu sistēmas raksturojums

Pat, ja IIN saglabātos 24% apmērā arī turpmāk, bet neapliekamais minimums būtu līdzvērtīgs ar iztikas minimumu, mazo algo saņēmēji būtu lielāki ieguvēji

	2013	2014	2015
225 latu** bruto algas saņēmēja neto alga (ja tiek īstenots valdības plāns)	162.99	174.75	183.46
225 latu** bruto algas saņēmēja neto alga (ja IIN saglabātos 24%, bet neapl. minimums būtu vienāds ar iztikas minimumu)	195.20	196.06	201.67
Starpība	32.21	21.31	18.21
Starpība procentuāli	19.8%	12.2%	9.9%
Gada vidējais iztikas minimums	179.21*	182.79*	186.45*

Summas norādītas latos

* konservatīvspieņēmums

** 232 Ls 2015. g.

Pašreizējās nodokļu sistēmas raksturojums

Minimālās algas saņēmēju neto alga ir mazāka par iztikas minimumu!

Pašreizējā situācija	
	2013
200 latu bruto algas saņēmēja neto alga	146.08
200 latu bruto algas saņēmēja neto alga, ja neapliekamais minimums būtu vienāds ar iztikas minimumu	178.00
Starpība	31.92
Gada vidējais iztikas minimums	179.21*

Neto alga ir 33 latus zem iztikas minimuma!
Lai nosegtu šo starpību, ļaudis meklē palīdzību pie “ātrajiem aizdevējiem”

Summas norādītas latos
* konservatīvspieņēmums

Kapitāla nodokļa netaisnība

Nodokļu likmes -- pašreizējā situācija	
	Likme
Pensionāre uz gadu nogulda bankā 100 latus (uz depozītu attiecas kapitāla nodoklis)	10%
Jaunietis iemaksā 100 latus pensiju 3. līmenī (uz ienākumiem no privātajiem pensiju fondiem attiecas kapitāla nodoklis)	
Tirgošanās ar akcijām	15%
Dividendes	10%
Dividendes, kas izmaksātas citas valsts (t.sk. Krievijas) juridiskai personai	0%
Dividendes, kas izmaksātas no Krievijas uz Latviju	5%/10%

Kapitāla nodokļa netaisnība

Spekulatīvas investīcijas valstij nodara kaitējumu

- Latvija nav vienīgā valsts, kur dividendes, kas izmaksātas citu valstu juridiskām personām, netiek apliktas ar kapitāla nodokli
- Tomēr citās valstīs ir stingri atrunāts tas, cik ilgi šīm investīcijām ir jāuzturas valstī, cik lielas ir investīcijas un kādā jomā tiek investēts.
- Tā dividendes no investīcijām, kas uzturējušās valstī mazāk nekā gadu, tiek uzskatītas kā spekulatīva investīcija un uz tādām neattiecas labvēlīgs nodokļu režīms
- Latvijai jāmacās no šīs pieredzes

Nodokļu sistēmas reformēšana: secinājumi

- Nemot vērā produktivitātes uzlabojumus un pēdējo gadu inflāciju, **minimālajai algai ir jāpieaug straujāk**
- **Minimālajai neto algai jābūt vismaz vienā līmenī ar iztikas minimumu**
- Līdz ar to jāievieš vairāku pakāpju neapliekamais minimums:
 - **jāpalielina neapliekamais minimums vēl vairāk nekā ieplānots tieši minimālo algu saņēmējiem** (ideālā variantā līdz iztikas minimumam)
 - pilnībā jāatceļ neapliekamais minimums lielo algu saņēmējiem
- Nemot vērā SVF ieteikumus un nepieciešamību samazināt sociālo nevienlīdzību, jādebatē par divu pakāpju ienākuma nodokli
- Jāapsver iespēju atcelt IIN samazināšanu
- Kapitāla ienākumu nodoklis ir jāpaaugstina, tomēr arī tam ir jānosaka neapliekamais minimums
- Jāmaina likumdošana, lai Latvija nekļūtu par spekulantu paradīzi

2. Nekustamā īpašuma tirgus sakārtošana

Nekustamā īpašuma nodokļa reformēšana

NĪN jābūt taisnīgam pret pastāvīgajiem mājokļu īemītniekiem

- Situācija, kad straujas nekustamā īpašuma cenas iespaidā ilggadīgie mājokļu īpašnieki nav spējīgi samaksāt nodokļa summu, nav pieņemama.
- Līdzīgi kā citās valstīs, ir jāievieš sistēma, kur NĪN nodokļa likme tiek aprēķināta, ņemot vērā attiecīgā "x" gada kadastrālo vērtību.
- Jānosaka, ka NĪN nodokļa likme nevar tikt mainīta, saglabājoties esošajam īpašniekam
- Jānosaka valstiskie NĪN atvieglojumi mazo algu saņēmējiem, pensionāriem, daudz bērnu ģimenēm un invalīdiem
- Lai pašvaldības neciestu zaudējumus, NĪ nodoklis drīkst tik paaugstināts reizi gadā, bet ne par vairāk kā iepriekšējā gada inflācijas līmeni -- tomēr likme saglabājas piesaistīta "x" gada kadastrālajai vērtībai
- Ja īpašums tiek pārdots, jauna NĪN likme tiek aprēķināta, ņemot vērā īpašuma reālo tirgus vērtību attiecīgajā gadā

Lai ieviestu kārtību NĪ jomā, ar NĪN ir par maz

Jāievieš neapdzīvoto platību nodoklis

- Situācija, kur mājoklī tā īpašnieks iegriežas tikai pāris reizes gadā, ir jālikvidē. Neapdzīvotie mājokļi un to īpašnieki ir apgrūtinājums nevis papildus ienākumu avots vietējai pašvaldībai.
- Ir jāievieš neapdzīvoto platību nodoklis. To piemērotu, ja:
 - (1) īpašniekam pieņem vairāk nekā viens mājoklis un attiecīgajā mājoklī viņš nav registrēts;
 - (2) mājoklis netiek oficiāli nodots īrei.

Jāpanāk, ka nepiedzīvojam otru NĪ burbuli

Ir jāievieš diferencēta valsts nodeva par darījumiem ar nekustamo īpašumu

- Ir jānosaka, ka valsts nodeva sastāda 80 procentus no starpības starp īpašuma kadastra vērtību un reālo pārdošanas summu gadījumā, ja viena gada laika posmā attiecīgais nekustamais īpašums tiek nopirkts un pārdots tālāk
- Jāpalielina pašreizējā valsts nodeva, ja īpašnieks pārdod kādu no sev vairāk piederošajiem īpašumiem
- Valsts nodevai jāatšķiras atkarībā no tā, vai īpašumu pārdod fiziska vai juridiska persona

Jāpanāk, ka nepiedzīvojam otru NĪ burbuli

Jāsāk pārskatīt termiņuzturēšanās atļauju piešķiršanas kārtība

- Ja nem vērā, ka darījumi saistīti ar termiņuzturēšanās atļaujām ir aptuveni **4,500** par kopējo summu **250 miljoniem** latu -- tātad vidēji 55.5 tūkstoši latu investīcijas pret vienu atļauju --, ir skaidrs, ka uzturēšanās atļaujas tiek "pirktas"
- Tomēr **valsts budžetam** no šiem darījumiem ir maz labuma -- pagaidām tikai **9 miljoni**
- Tikmēr NĪ tirgus tiek kropļots, ceļot, pārdodot un veidojot spoku mājas
- Ja valsts grib piesaistīt patiesas investīcijas, jāpārskatīt termiņuzturēšanās atļauju piešķiršanas kārtība -- jādomā par minimālās summas paaugstināšanu, lai nebūtu tā, ka šaubīgas izcelsmes trešo valstu pilsoņiem ar īpašumu Jūrmalā vai Cēsīs visa Eiropa ir pie kājām

3. Atbalsts jaunajām ģimenēm

Atbalsts pirmā mājokļa pircējiem

Valsts “burkāns” jaunajām ģimenēm -- galvojums pirmajam mājoklim

- Jaunās ģimenes vismaz 30% savu ienākumu patērē uz mājokli
- Puse jauno ģimeņu mājokli ir, kamēr piektdaļa dzīvo pie vecākiem
- Daudzām jaunajām ģimenēm mājokļa iegāde mūža garumā ir finansiāli iespējama, tomēr nav iespējas veikt pirmo iemaksu par hipotekāro kredītu
- Valsts varētu nākt pretī šīm jaunajām ģimenēm, izdarot galvojumu, kas aizstātu vajadzību pēc pirmās iemaksas un tādējādi padarītu kredītu pieejamību jaunajām ģimenēm vieglāku. Šis ir viens no izplatītākajiem jauno ģimeņu ieteikumiem
- Ieviešot valsts galvojumus pirmā mājokļa hipotekārā kredīta saņemšanai, ne tikai NI tirgus kļūtu sakārtotāks, bet daudzām jaunajām ģimenēm būtu vēl viens iemesls, kāpēc turpināt dzīvot Latvijā vai emigrējušajām -- iemesls, kāpēc atgriezties uz dzīvi dzimtenē

Atbalsts arī esošajiem kredītu ņēmējiem

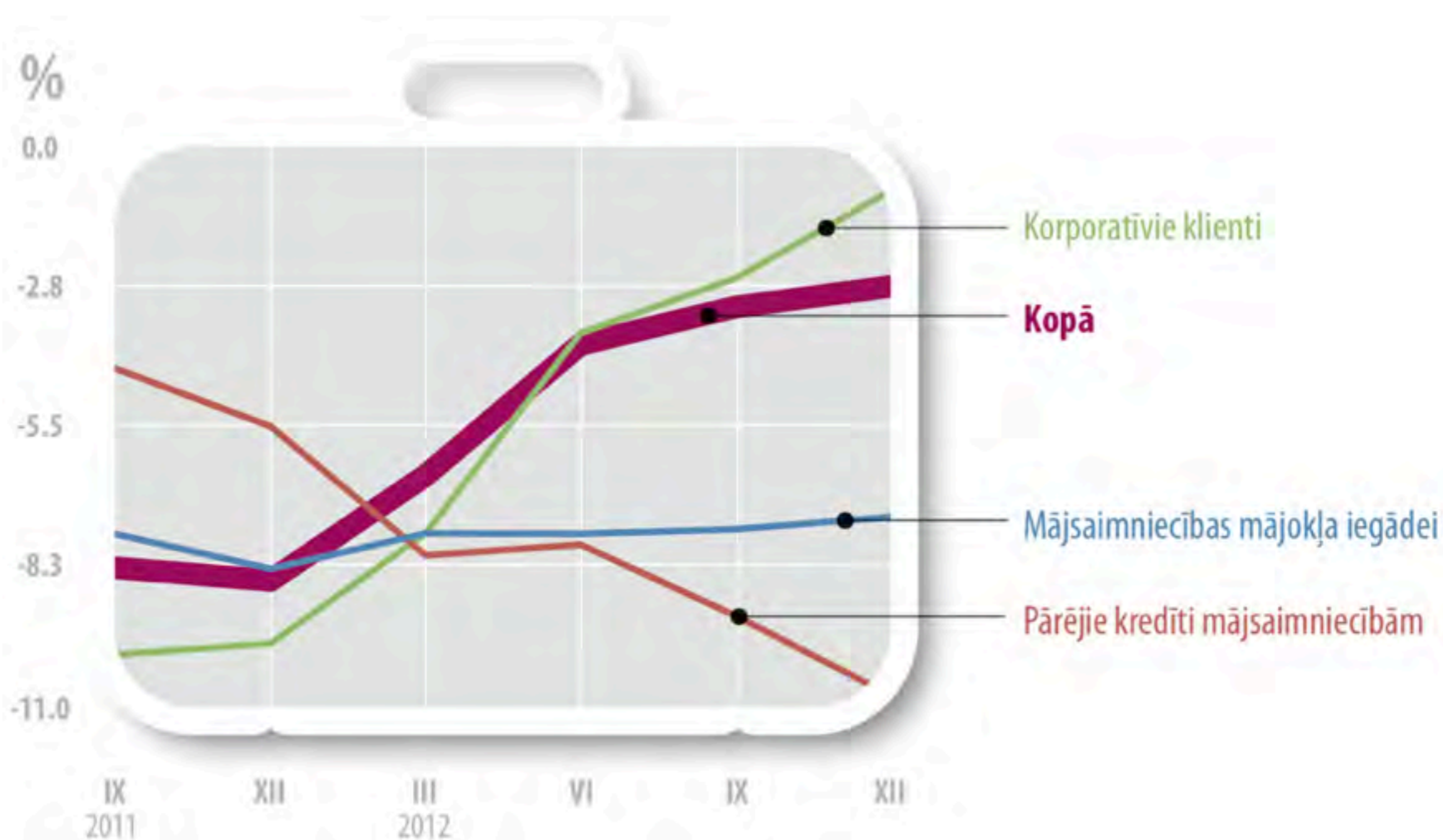
- Valstij vairāk jāpalīdz arī ģimenēm, kurām jau ir hipotekārais kredīts, bet ir ļoti grūti to finansēt. Tomēr reizē daudzas ģimenes negrib pazaudēt savu īpašumu, jo tas nozīmētu palikšanu uz ielas (netiešā, bet bieži vien arī tiešā nozīmē)
- Viens no risinājumiem ir “tiesības īrēt” iniciatīva:
 - Izmainīt likumdošanu tā, lai pēc tam, kad zaudētas tiesības iekļātā īpašuma (mājokļa) izpiršanai mājtsaimniecībai ir tiesības attiecīgo mājokli īrēt (un līdz ar to turpināt tajā dzīvot) tuvākos 5 (vai vairāk) gadus
 - Mājoklis tiek izīrēts par tirgus cenām (nosaka neatkarīgs, ar īpašnieku nesaistīts NĪ speciālists)
 - Mājokļa īpašnieks (banka vai tml) ir tiesīga to pārdot tālāk, bet īrniekam saglabājas tiesības tajā uzturēties
 - “Tiesības īrēt” var attiecināt (bet ne obligāti) tikai uz apdzīvotiem īpašumiem, kuru pašreizējā tirgus vērtība ir zemāka, nekā hipotekārajā līgumā noteiktā, tādējādi nodrošinot, ka iniciatīva netiek izmantota nepamatoti.
 - Tāpat iniciatīva var tikt attiecināta tikai uz vienīgajiem mājokļiem

4. Veselīgas patēriņa kredītu plūsmas atjaunošana

Alternatīvo aizdevēju slazds

Kamēr banku kredīti mājsaimniecībām iet mazumā...

Alternatīvo aizdevēju slazds

...mikro-kreditētāju business zeļ

- 22% Latvijas iedzīvotāju ir izmantojuši ātros kredītus
- 48% no viņiem ir problēmas ar kredītu laicīgu atmaksu
- Efektīvā gada likme “ātrajiem” kredītiem, pieskaitot komisijas un soda procentus, var sastādīt pat 800-1000%
- 2012. g. laikā alternatīvo aizdevēju kredītportfelis sasniedza 46 miljonus latu, kamēr komercbankas izsniedza jaunus kredītus 43.6 miljonu vērtībā

Ātrais kredīts tikai 15 minūtēs! Pirmais kredīts bez maksas!

SMScredit.lv - ātri, droši un izdevīgi kredīti bez jūlas un galvojuma.

0% Pirmais kredīts LĪDZ Ls 200 BEZ MAKSAS!

Līdz 21.03.2013. Tev jāatmaksā!

Pirmais kredīts **Atkārtots kredīts**

Kādu summu vēlies? **200**

Uz cik dienām? **30**

Saņemt ātro kredītu
Pēc 15 minūtēm Ls 200 būs Tavā kontā.

Kredīts:	Ls 200.00
Komisija:	Ls 0.00
Kopā:	Ls 200.00

Varēsi arī pagarināt termiņu par:

7 dienām	Ls 10.00
14 dienām	Ls 15.00
30 dienām	Ls 25.00

Mēs esam vadošā interneta kredītu kompānija Ziemeļeiropā, kura ir izsniegusi jau vairāk kā **2 000 000** kredītu.

Vēlies uzzināt vairāk?

LNKA ATBILDĪGS AIZDEVĒJS

Darba laiks un kontakti:
Katru dienu
7:00 - 24:00

Tālrunis
67333990

Čats ar konsultantu
info@smscredit.lv

Alternatīvo aizdevēju slazds

“Ātro” kredītu darbības ir vairāk jāregulē

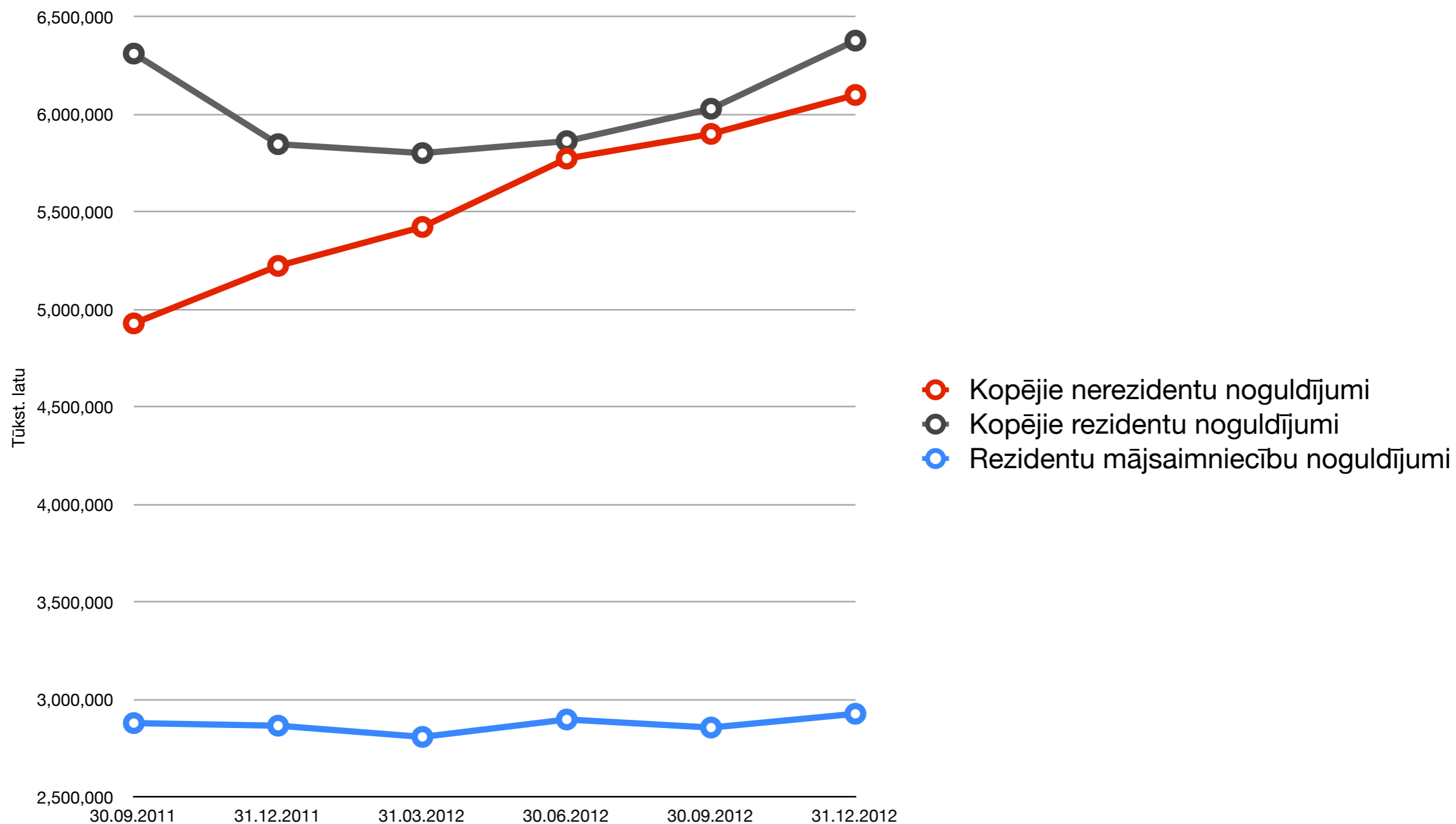
- Jāievieš maksimālās gada procentu likmes griestus -- tāpat kā kaimiņos Lietuvā un Igaunijā
- Jāievieš prasība norādīt kopējās kredīta gada izmaksas
- Bankām jāķļūst pretimnākošām gan pret potenciālajiem, gan esošajiem, grūtībās nonākušajiem klientiem

5. Latvijas ģeopolitiskās drošības palielināšana

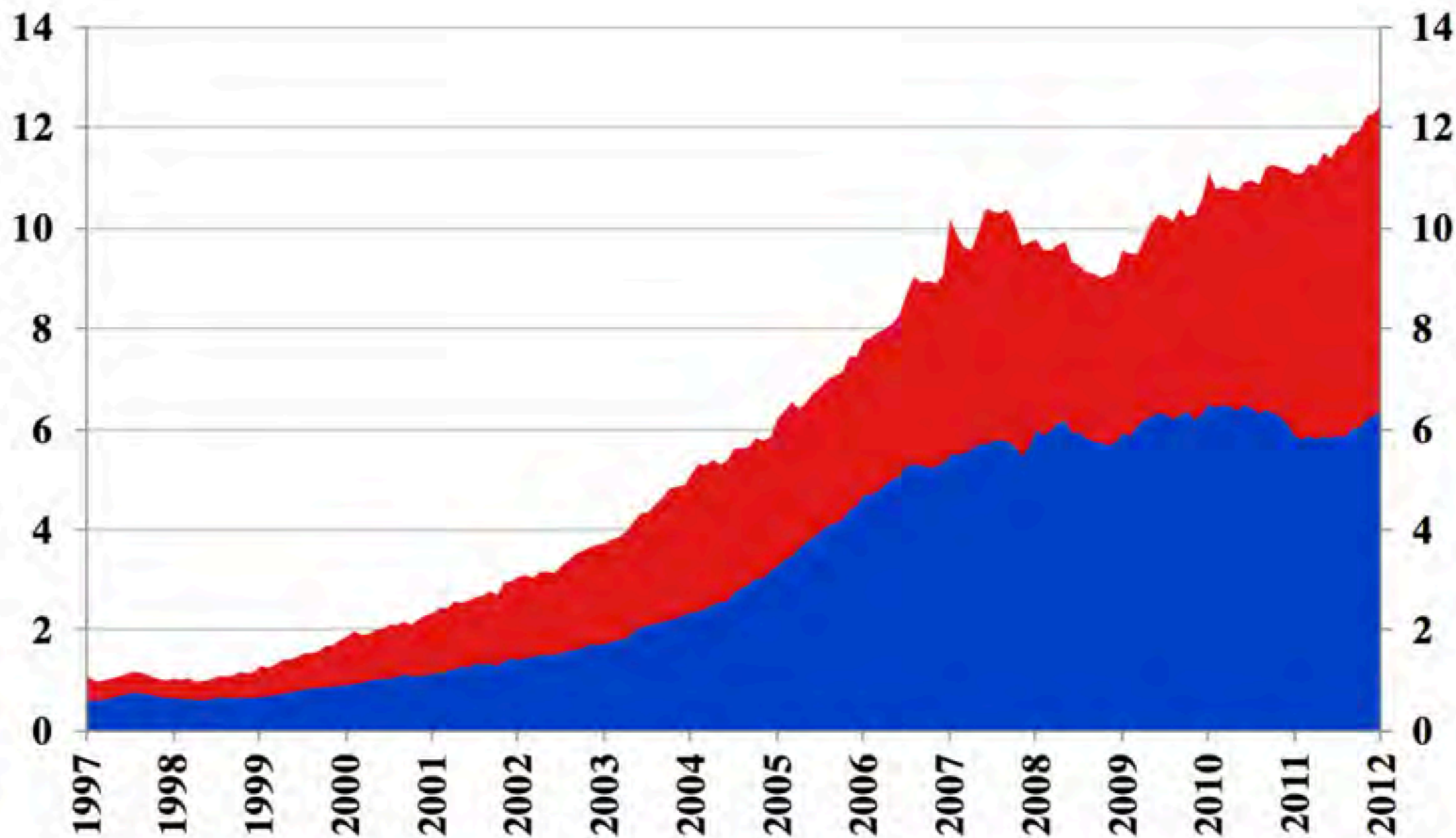
Nerezidentu noguldījumu risks

Nebanku noguldījumi bankās

Nerezidentu noguldījumu risks

Nebanku noguldījumi bankās

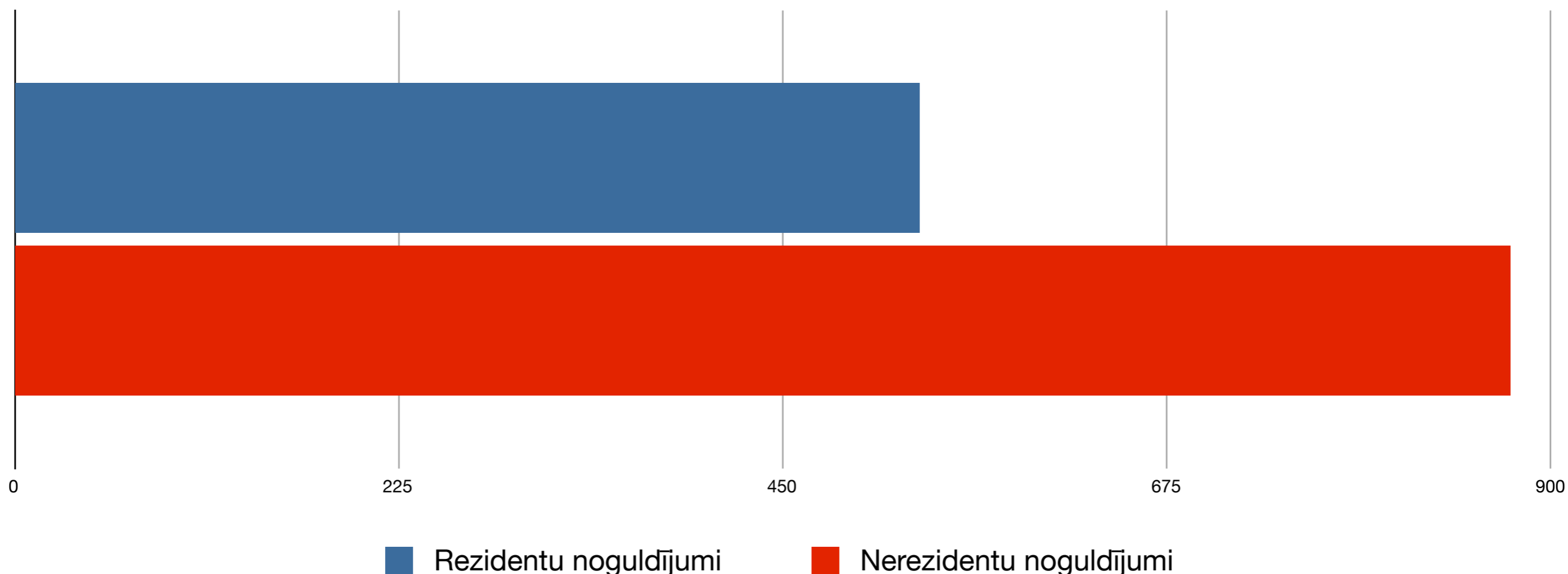

■ Rezidentu noguldījumi

■ Nerezidentu noguldījumi

Nerezidentu noguldījumu risks

Noguldījumu pieaugums 2012. gadā

2012. gadā rezidentu noguldījumi pieauga par 530 milj. latu, bet nerezidentu noguldījumi -- par 876 milj. latu.

Krievijas lomas mazināšana

Jāizraujas no austrumu kaimiņa spiediena enerģētikas un transporta jomās

- Jāizstrādā un jāpieņem likumi u.c. normatīvie akti, kas nepārprotami paredz, ka Latvijā jebkuram piegādātajam tiek nodrošināta pieeja gāzes piegādes un uzglabāšanas infrastruktūrai
- Dzelzceļa jomā jāpanāk, ka valdības kurss ne tikai vārdos, bet darbos tiek nostādīts Eiropas virzienā. Situācija, kur Eiropas nodokļu maksātāju nauda tiek izlietota lai tieši un netieši subsidētu trešo valstu uzņēmējdarbību transporta jomā un nostiprinātu austrumu kaimiņa ģeopolitiskās ambīcijas ir ne tikai pret Latvijas interesēm, bet ir bīstama valsts ģeopolitiskajai neatkarībai

